

Nr 257.

Av herr **Håstad**, om åtgärder för underlättande av svenskars röstning utomlands.

Frågan om röstning i vallokaler, som anordnas vid svenska beskickningar och konsulat, kan visserligen inte sägas ha någon större politisk betydelse, eftersom dessa röster om de slås ut över landets alla valkretsar ytterst sällan kan tänkas påverka mandatfördelningen. Frågan har emellertid en stor ideell betydelse, i främsta rummet för dem som i officiell tjänst eller av andra skäl är bosatta utomlands eller som vid tiden för valet är frånvarande från landet på grund av arbete t. ex. i handelsflottan och inte på annat sätt (genom äktamakekuvert) är i tillfälle att utöva sin medborgarrätt hemma. Rätten att delta i val är för många av dessa svenskar den viktigaste bindningen till hemlandet.

Vid 1952 års val torde cirka 25 procent fler ha röstat i vallokalerna utomlands än 1948. Totalsiffran rör sig dock om blott något mer än 2 000 personer. Att röstdeltagandet i följd steg torde delvis vara att tillskriva den intensiva upplysningsverksamhet, som Radiotjänst redan från högsommaren bedrev via de nya hörbysändarna med adress till svenskar i alla riktningar jorden runt.

Det visade sig emellertid att de olika instanser, som å ämbetets vägnar hade att syssla med valförrättningen utomlands, utsände från varandra avvikande meddelanden om arrangemanget. Detta tyder på oklarhet i lag och praxis. Dessutom är bestämmelserna åtminstone i nedan angivet hänseende så avfattade att möjligheten till röstning utomlands onödigtvis beskäres.

Det stadgande, som i första hand bör ändras, är föreskriften att valsedel-försändelserna från vallokalerna utomlands skall vara avsända per post så att de kommer överståthållarämbetet i Stockholm till handa senast dagen efter valet. Detta innebär att avlägset belägna beskickningar och konsulat måste avsluta röstförrättningen avsevärd tid före valdagen för att man skall vara på den säkra sidan. Det innebär också att man även där så icke absolut kräves helt får lita till kommunikationer, som till följd exempelvis av otjänlig väderlek eller trafikolyckor kan avbrytas, med följd att valsedlarna inkommer till Stockholm för sent. Det är heller inte lätt för enskilda svenskar utomlands, som kanske bor långt från platsen för vallokalen, att ana vilken dag före valdagen som röstningen skall avslutas. Med hänsyn till att utlandsrösterna ej räknas förrän vid de definitiva sammanräkningarna och då dessa förrättningar ej brukar utsättas att hållas tidigare än en vecka

efter valdagen, borde det inte vara förenat med någon olägenhet, om den tid då valsedlarna utifrån skall vara överståthållarämbetet till handa, skulle förlängas med några dagar. Detta borde kunna möjliggöra att den sista dagen för röstning utomlands i åtminstone de flesta europeiska länder sammanfölla med valdagen i Sverige.

Dessa och andra skäl talar för en översyn av hithörande bestämmelser i syfte att röstningen för utlandssvenskar ytterligare underlättas. Jag föreslår därför,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om översyn av bestämmelserna angående svenskers röstning utomlands på svenska beskickningar och konsulat i syfte att röstningen ytterligare underlättas.

Stockholm den 27 januari 1953.

Elis Håstad.
